

kræver, er Udvalget enstemmig kommet til det Resultat, at den Valgte har de Egenkaber, som efter Grundloven udfordres til Valg. Vel kunde der være Spørgsmaal, om ikke Grundloven i sin § 79 skulde fordrø, at den, der stillede sig til Valget til Rigsdagen, foruden at være i Besiddelse af de øvrige Valgbarhedsbetingelser, tillige skulde have den, at han henhørte til et bestemt Trossamfund her i Landet. Grundlovens § 79 siger nemlig: „Nogen kan paa Grund af sin Trossbetyndelse berøves Afgang til den fulde Nydelse af borgerlige og politiske Rettigheder.“ Deraf har man sluttet ved en Modsetningsfortolkning, at det var nødvendigt, at Vedkommende idetmindste henhørte til et Trossamfund, og man har fundet en saa meget større Støtte for denne Anskuelse, som den umiddelbart foregaaende Paragraf, nemlig 78, udtrykkelig udtaler, at de her i Landet bestaaende Trossamfunds Forhold skulde ordnes ved Lov. Udvalget er imidlertid kommet til den Anskuelse, at Grundloven ikke kan antages at fordrø som Betingelse for Valgbarhed en bestemt Trossbetyndelse, og Udvalget støtter sig i den Henseende navnlig paa Grundlovens § 30, jvf. § 31; idet nemlig Grundlovens § 30 bestemt opregner de Betingelser, som udfordres, for at en Mand kan anses for valgberettiget til Folkethinget, maa det antages, at den har villet være udtømmende i disse Bestemmelser, og at der altsaa ikke udenfor de der satte Betingelser findes nogen Betingelse, navnlig heller ikke Trossbetyndelse, som skulde være nødvendig for Valgbarhed. Saa albeles uomtvistet, som f. Ex. det ærede Medlem for Kjøbenhavns Amts 4de Valgkreds (Hørup) i det Tillæg, han har givet til Betænkningen, mener, at Spørgsmaalet skulde være, er det ingenlunde, og har det navnlig ikke været. Jeg erindrer meget godt, at der var en Tid, da alle de Skriftløse, baade de Geistlige og de Retslærde, baade Universitetslærere og Visfopper, ansaa det for en selvfølgelig Sag, at en Mand ikke kunde stille sig til Rigsdagen, medmindre han havde en bestemt Trossbetyndelse, og jeg husker meget tydelig, at jeg personlig har faaet megen Utaf, medens jeg i sin Tid studerede ved Universitetet, fordi jeg bekvarede et mig forelagt Spørgsmaal desangaaende skriftlig derhen, at det ikke kunde fordrø, at en Mand skulde have en bestemt Trossbetyndelse for at stille sig til Rigsdagen. Men, mine Herrer, Læderne skifte og Meningerne forandre sig. Dengang var det i de samme Leire en anerkjendt Grundsetning, at provisoriske Finantslove vare en Umulighed og strøde mod Grundloven; senere forandrede Anskuelserne sig jo i den Henseende. Nu mener jeg, at den Anskuelse har kulmineret, og at man gaar tilbage til den Anskuelse, som tidligere lærtes ved Høiskolen. Men saaledes vegle jo Stemningerne med Hensyn til de allervigtigste Sager, ogsaa med Hensyn til Fortolkningen af

Grundloven. Men, som sagt, Udvalget er enstemmig — ogsaa det ærede Medlem for Kjøbenhavns Amts 4de Valgkreds (Hørup), som dog, jeg veed ikke af hvilke Grunde, har troet at maatte afgive et Separatvotum, men dog er fuldstændig enig med os Andre — af den Anskuelse at den Paagjældendes Trossbetyndelse eller egentlig Mangel paa Trossbetyndelse — thi det kan jo ogsaa ligge for — ikke kan hindre, at den Paagjældende bliver valgt til Rigsdagen, og jeg skal derfor, idet jeg holder mig strengt til Betænkningen og indenfor de Grændser, som Udvalget har troet at burde sætte sig med Hensyn til sin Kompetence, indskrænke mig til i dette Dieblit at indstille til det høje Thing, at det foreliggende Valg i Svendborg Amts 6te Valgkreds godkjendes.

N. Andersen: Med Hensyn til Spørgsmaalet om Valgs Gyldighed er der formentlig to Sider at iagttage. Den ene er den, om Valgerne i den paagjældende Kreds ere komne til deres Ret, om alle Former angaaende Valgets Betyndtgjørelse og deslige ere iagttagne, og at enhver Valger, der ifølge Grundloven har Ret til at deltage i Valget, har haft den fornødne Afgang dertil, og at ingen Ubertigtet er bleven tilstedet Afgang til at deltage i Valget. Den anden Side af Sagen er den, om den paagjældende Valgkandidat, nu den valgte, ogsaa er i Besiddelse af de Kvalifikationer for et Valg, som Grundloven udfordrer. Her i dette Tilfælde mener nu Udvalget, at det, baade hvad det første og andet Spørgsmaal angaar, Altsammen er i sin gode Orden. Udvalget er nemlig blevet staaende ved den Betragtning, at, naar Fordringen i Grundlovens §§ 30 og 31 er fyldstgjort, er dermed fyldstgjort, hvad der kan kræves af en Valgkandidat. Det har imidlertid ikke altid været Opsfattelsen her tillands, ikke altid været Opsfattelsen siger jeg, siden vi fik vor konstitutionelle Forsatning. Der har været en Forsatning, som udtrykkelig fordrede, at den, der stillede sig til Valg, ogsaa skulde aflægge Ed paa Forsatningen. Det var i Forsatningen af 18de November 1863, at dette blev fastsat. Det blev fastsat som Følge af, at Medlemmer af Rigsraadet havde negtet at aflægge den foreskrevne Ed paa Forsatningen. Som Følge deraf fandt man det nødvendigt at fastsætte i Forsatningsloven af 18de November 1863, at den, der blev valgt til Medlem af Rigsraadet, skulde aflægge Ed paa Forsatningen. Den paagjældende Paragraf lyder saaledes: „Ethvert nyt Medlem underskriver en edelig Forsikring om ubrødeligen at ville holde Rigets Grundlov. Vægrer han sig ved at aflægge denne Ed, bortfalder hans Valg“, og dette er endvidere uddvidet i den dertil sig sluttende Valglov af 4de December 1863, hvor det bestemmes, at ingen Kandidat kan admitteres til at modtage Stemme ved Val-